

Спільними зусиллями – до покоління, вільного від СНІДу

Джон Ф. Теффт, Посол США в Україні

Прошло вже майже десять років відтоді, як Уряди України та США об'єднали свої зусилля у боротьбі проти епідемії ВІЛ/СНІД у вашій країні. Сьогодні, коли ми відзначаємо Всесвітній день боротьби зі СНІДом, США пишаються тим, що з усіх двосторонніх донорів надають найбільший обсяг допомоги у впровадженні Загальнодержавної програми Уряду України з протидії цій хворобі, а також роблять найвагоміший фінансовий внесок до діяльності Глобального фонду боротьби з ВІЛ/СНІД, туберкульозом та малярією.

У світовому масштабі, Сполучені Штати як і раніше очолюють боротьбу з цим захворюванням на основі Надзвичайної ініціативи Президента США з надання допомоги у боротьбі з ВІЛ/СНІД (PEPFAR) – найбільшої програми, що її будь-яка країна впроваджувала у боротьбі з окремо взятою хворобою. Сьогодні ми тісніше, аніж будь-коли співпрацюємо з Україною та десятками інших країн, аби врятувати людські життя. В Україні нам вже вдалося зберегти та покращити життя багатьом людям, тому Всесвітній день - гідна нагода відзначити цей успіх і ще раз підтвердити нашу налаштованість до протидії ВІЛ/СНІД.

На початку своєї роботи у 2003 році, програма PEPFAR була засобом швидкого реагування на проблему СНІДу, сьогодні ж у центрі її уваги перебувають громадська просвіта та підтримка профілактичних заходів, завдяки яким наша спільна мрія – покоління, вільне від СНІДу, – здатна перетворитися на реальність. Шляхом запобігання ВІЛ-інфекції, забезпечення лікування та догляду за хворими на СНІД світова спільнота здійснила справжню революцію у протидії цій хворобі – революцію, що рятує життя.

За висловлюванням Держсекретаря США Гілларі Клінтон, «Покоління, вільне від СНІДу – це амбітне завдання, але завдяки знанням та технологіям сьогодення ми здатні його виконати, і нині ми вперше можемо стверджувати це без жодних застережень. Уявімо собі, як виглядатиме світ після того, як ми досягнемо цієї мети».

Внески США до цієї справи в рамках PEPFAR вже принесли надзвичайні результати. Працюючи у понад 70 країнах, програма безпосередньо забезпечила догляд і підтримку майже 13 млн. людей, 4 млн. з яких – це сироти та уразливі діти. Завдяки PEPFAR понад 40 млн. людей пройшли тестування на ВІЛ та отримали відповідні консультації, що є ключовою першою ланкою у попередженні ВІЛ-інфекції, отриманні лікування та догляду. Ще один успіх програми – забезпечення понад 660 тис. ВІЛ-позитивних вагітних жінок препаратами антиретровірусної терапії, що здатні запобігти передачі ВІЛ від матері до новонародженого. Дякуючи цьому лікуванню, вдалося врятувати від ВІЛ-інфекції близько 200 тис. немовлят.

В Україні програми Уряду США підтримують заходи зі скорочення обсягів ВІЛ-інфекції та впливу ВІЛ/СНІД на життя суспільства на основі громадської просвіти, розширення доступу до якісних послуг з профілактики, лікування та підтримки хворих і представників груп найвищого ризику, а також сприяють зростанню потенціалу державних установ і громадських організацій до планування, реалізації та оцінки програм з протидії ВІЛ/СНІД.

Наші проекти також спрямовані на зміцнення співпраці між органами місцевої влади, громадськими об'єднаннями та територіальними громадами у тих регіонах України, які найбільше потерпають від епідемії. Ці заходи вже принесли вагомий результат – так, у тих дев'яти регіонах (включаючи Донеччину), де запроваджувалися проекти Уряду США з запобігання ВІЛ-інфекції, темпи зростання захворюваності зменшилися з 27,4% у 2004 до 1,2% у 2010 р. Втім, смертність від СНІДу в Україні продовжує зростати, тому попереду у нас залишається ще чимало роботи.

Ми переконані, що ВІЛ/СНІД можна перемогти, і що це завдання буде виконано, але лише за умови співпраці та належного спрямування всіх наших ресурсів – як людських, так і фінансових. Як і у випадку будь-якої хвороби, ми мусимо попередити її розповсюдження серед тих, хто має найбільший ризик інфікування, та забезпечити належне піклування про тих, хто вже захворів.

Чи не найбільшою перешкодою до подолання пандемії ВІЛ/СНІД є упередженість та стереотипи. Якщо ми рішуче налаштовані перемогти у цій битві, у нашій свідомості не повинно залишитися місця для стигми та дискримінації.

Від ВІЛ/СНІДу не застрахований ніхто – незалежно від статі, віку чи рівня добробуту. Аби знизити ризик захворювання, ми маємо усвідомити, як запобігти інфікуванню, та дотримуватися норм безпечної поведінки.

В Україні вже апробовані та довели свою успішність багато сучасних наукових підходів до проблеми ВІЛ/СНІД. Особливо важливим є те, що обсяг наших знань про цю хворобу – про те, як запобігти інфікуванню груп найвищого ризику та лікувати тих, хто вже захворів – постійно зростає. На щастя, ми не лише знаємо, що слід робити; обидві наші держави на найвищому рівні вже підтвердили свою готовність до того, щоб, озброєні цими знаннями, поєднати свої ресурси та приступити до спільних дій на основі Угоди про Рамкове партнерство з протидії ВІЛ/СНІД, яка була укладена Урядами України та США минулого року.

Разом з українською стороною, Уряд США працює не лише над тим, щоб зменшити стратегічні, нормативно-правові та фінансові перешкоди до отримання якісних послуг з протидії ВІЛ/СНІД, які відповідають міжнародним стандартам, але й над підвищенням інституційного потенціалу громадських організацій і державних установ до стабільного надання цих послуг, аби зупинити та попередити подальше розповсюдження ВІЛ-інфекції.

Сьогодні основним чинником епідемії в Україні є споживання ін'єкційних наркотиків. Програми Уряду США зробили свій внесок до розгортання профілактичних послуг для хворих та представників груп найвищого ризику. Ми випробовуємо оптимальні шляхи до надання комплексних послуг ВІЛ-інфікованим споживачам ін'єкційних наркотиків, які згодом можуть бути розповсюджені на всю територію країни. Зокрема, у п'яти регіонах здійснюються експериментальні програми лікування на основі метадону; завдяки ним більш дієвими та ефективними мають стати програми замісної підтримуючої терапії. Можливо одним з найважливіших висновків останнього часу є роль такого лікування у забезпеченні безперервної участі споживачів ін'єкційних наркотиків у програмах антиретровірусної терапії – а це, у свою чергу, дає змогу запобігти розповсюдженню ВІЛ-інфекції.

Сьогодні настав час для того, щоб на основі успішного спільного досвіду далі розвивати програму співпраці та розширювати її масштаби – аби забезпечити загальний доступ до послуг з профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки хворих, скоротити кількість інфікованих і тих, хто відчув на собі згубний вплив епідемії.

Відзначивши Всесвітній день боротьби зі СНІДом, ми маємо усвідомити потребу у подальшій співпраці, яка дозволить зберегти ще більше життів та досягти спільної мети – покоління, вільного від цієї хвороби. США розуміють, що їм наодинці це амбітне завдання не до снаги, і що воно вимагає спільного внеску всіх держав та міжнародних донорів.